

Avtor

 si24.news/2021/03/19/v-libertasu-smo-obudili-spomin-na-legendarni-tomos

Foto: MOK

Od včeraj je v nekdanjem skladišču soli Libertas v Kopru na ogled pregledna razstava Tomos, ki obiskovalca popelje skozi zgodovino, razvoj dejavnosti in dosežke edine slovenske tovarne motornih koles. Obiščete jo lahko vse do 10. maja, ob sredah, četrkih in petkih med 17.00 in 20.30, v soboto in nedeljo pa med 15.00 in 20.30, vstopnine ni.

Pregledna razstava, ki ponuja svež pogled na gospodarsko, prostorsko in družbeno vlogo tovarne Tomos v Istri, je razdeljena v šest sklopov, TOMOS in KOPER, TOMOS in MORJE, TOMOS in MOBILNOST, PROPAGANDA TOMOS, TOMOS in DOM ter TOMOS in JAZ. **Poleg fotografij in zgodb iz življenja s Tomosom, ki so jih delili občanke in občani ter številni drugi, je v nekdanjem skladišču soli Libertas na ogled več kot 50 izvirnih eksponatov.**

Največ, kar 25, je motornih koles različnih modelov, med katerimi je kar nekaj redkih in dragocenih primerkov, kot so modeli **Cross Junior, Cross Senior in Tomos 15 SLH**. Posebno mesto so namenili tekmovalni sekciji in poleg fotografij vseh Tomosovih dirkačev na ogled postavili tudi legendarni dirkalni motocikel.

Da bi zadovoljili potrebe poklicnih uporabnikov, predvsem ribičev in lastnikov plovil za preživljanje prostega časa, se je podjetje Tomos kmalu specializiralo v proizvodnji izvenkrmnih motorjev. Poleg najbolj prodajanega modela **Lamo 06 N** – kasneje preimenovan v **Tomos 4** –, s katerim se je Tomos vpisal med najuspešnejše proizvajalce tovrstnih motorjev na svetu, sta na razstavi med drugim predstavljena model **Lamo 05 K**, prvi izvenkrmni motor, ki so ga izdelali leta 1958, in eden od dveh še ohranjenih prototipov motorja **Tomos 40** s 40 konjskimi močmi, ki so ga razvijali za potrebe jugoslovanske mornarice.

Na razstavi lahko poleg tega občudujete tudi Tomosovo **kosilnico, okopalnik, agregat in motorno žago**, ki jih je v različnih izvedbah poganjal stabilni motor, zasnovan in izdelan v šestdesetih letih, v okviru sklopa **Tomos propaganda** pa še **domiselne in izvirne oglasne plakate in letake**, s katerimi je podjetje uspešno tržilo svoje izdelke in gradilo na prepoznavnosti blagovne znamke doma ter po svetu.

Tomosove zgodbe si lahko v nekdanjem skladišču soli Libertas ogledate vse **do 10. maja, od srede do petka med 17.00 in 20.30 ter ob koncih tedna med 15.00 in 20.30**. Vstopnine ni, v času veljavnih ukrepov je lahko v prostoru naenkrat do 13 oseb, pred vstopom si je treba razkužiti roke in nadeti obrazno masko ter ohranjati medosebno razdaljo dveh metrov.

Pod razstavo so se podpisali avtorji **Vesna Pajić, Stevo Vujić, doc. dr. Neža Čebren Lipovec, Uroš Hribar, Ivan Simič, Janez Peter Grom, Tatjana Sirk, doc. dr. Boštjan Bugarič, Mateja Filipič, Peter Vidmar, Peter Štoka in Simona Špeh**, za grafično podobo pa je poskrbela **Saša Kuder**. Svoj del k spominom na koprsko podjetje so prispevali tudi številni občani in drugi prebivalci, ki so delili svoje fotografije, predmete in druge spomine iz časa prve in edine tovarne motornih koles pri nas.

Razstavo so pripravili **Mestna občina Koper, Društvo Associazione Tomos, Pokrajinski muzej Koper, Pomorski muzej Sergeja Mašera Piran, Fakulteta za humanistične študije, Fakulteta za pomorstvo in promet, Obalne galerije Piran, RTV Koper – Capodistria, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Društvo Tomos Obala** ter **Avtomatik Delovišče**.

Skladišče Libertas bo že naslednji teden gostilo razstavo arhitekturnih dosežkov v nekdanji skupni državi z naslovom Spomeniki Jugoslavije, ki jo pripravljajo v Avtomatik Delovišču, sledita pa še najstarejša slovenska razstava sodobne umetnosti Majski salon in festival sodobne intermedijske umetnosti Izis.